

**Detailhandel
Nederland**

Uw kiezers, onze klanten

Detailhandel Nederland is de spreekbuis van de winkeliers van Nederland. Overleg met de overheid en andere overlegstructuren zorgt ervoor dat de stem van de winkeliers wordt gehoord.

Detailhandel Nederland
Overgoo 13
2266 JZ Leidschendam
070 320 23 45
www.dedetailhandel.nl

Samenstelling en redactie: Detailhandel Nederland
Vormgeving: DDdesign.nl

Uw kiezers, onze klanten

Gemeenteraadsverkiezingen 2014

De beste keuze is een keuze die bijdraagt aan een beter winkelklimaat voor winkeliers én consumenten. De kiezers die in maart 2014 naar de stembus gaan: Uw kiezers, onze klanten. In deze uitgave presenteert Detailhandel Nederland concrete standpunten en voorstellen voor lokale politici, met name op het gebied van lokale belastingen, ruimtelijke ordening en veiligheid.

De Nederlandse detailhandel

In de Nederlandse detailhandel bieden 110.000 ondernemers werk aan 650.000 medewerkers. Hiermee is de detailhandel één van de grootste werkgevers in Nederland. De omzet van de detailhandel bedraagt jaarlijks circa € 81 miljard.

Over Detailhandel Nederland

Detailhandel Nederland behartigt de collectieve sociale en economische belangen van de winkeliers. Het doel is om het perfecte klimaat te creëren waarbinnen winkeliers optimaal kunnen ondernemen. Door de samenwerking in Detailhandel Nederland kunnen het midden- en kleinbedrijf (MKB) en grootwinkelbedrijf (GWB) gezamenlijk met één standpunt naar buiten treden. Dit versterkt de belangenbehartiging van de detailhandel bij de Nederlandse en Europese overheid.

Locatie, Locatie, Locatie!

Winkels zorgen voor de leefbaarheid van buurten, wijken, dorpen en binnensteden. Maar uitbreiding van het aantal winkelpanden zorgt niet automatisch voor meer positieve aantrekkingskracht van de buurt. Integendeel, de leegstand in winkelgebieden is nu al opgelopen naar gemiddeld 9,7 procent. In verschillende gemeenten staat zelfs al 25 procent van de winkelpanden leeg. Vooral in aanloopstraten, kleinere winkelstrips, buurtwinkelcentra en zogenoemde perifere en grootschalige detailhandelslokaties is dit merkbaar. Als een winkelgebied leegstand heeft, gaat de omringende buurt snel achteruit. Op die plaatsen is een verlies aan banen, het aanblik van de straat verloedert en het risico op criminaliteit neemt toe. Het lijkt op het eerste gezicht misschien voordelig om meer winkel-meters te creëren in een gemeente. Dat zou via gronduitgifte geld opbrengen. Vanwege genoemde oplopende leegstand is de kans echter groot dat het onrendabele meters worden en dat het een zware wissel trekt op bestaande winkelcentra. Vaak is het herstructureren of het tegelijkertijd opruimen van oude winkelmeters een betere optie.

De economische crisis is een oorzaak van winkelleegstand, maar zeker niet de enige of belangrijkste. Het probleem is structureel en verergert. Andere oorzaken van leegstand zijn overaanbod van winkelmeters, een krimpende en vergrijzende bevolking, de opkomst van verkoop via internet en een grote groep ondernemers die met pensioen gaat, maar geen opvolger hebben. Detailhandel Nederland pleit daarom voor het volgende:

- Versterk de kansrijke winkelgebieden en haal de kansarme uit de markt.
- Waar (structurele) leegstand is, moeten winkelpanden worden gerenoveerd, gesloopt of herbestemd.
- Wees terughoudend met het creëren van nieuwe winkelgebieden aan de randen van de steden, terwijl de leegstand in de binnensteden oploopt.
- Gebruik de Ladder voor duurzame verstedelijking. Deze Ladder draagt bij aan een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden, ondersteunt gemeenten en provincies in de programmering van hun grondgebied en helpt bij het maken van een zorgvuldige afweging van belangen bij ruimtelijke en infrastructurele besluiten.
- Stel detailhandelstructuurvisies op, voer deze uit en handhaaf deze.
- Stem uw detailhandelsbeleid af met de buurgemeenten. De provincie kan daarbij de coördinerende rol vervullen.

Een winkel mag zich alleen op een lokatie vestigen die in het bestemmingsplan is aangemerkt als 'detailhandel'. Detailhandel Nederland constateert dat gemeenten vaak oogluikend toestaan dat (web)winkels zich vestigen op lokaties die niet zijn aangemerkt als detailhandel, bijvoorbeeld op bedrijfsterreinen en in woningen. Meer gemeenten hebben aangegeven kritisch naar de huidige bestemmingsplannen te kijken om te zien of ze wat betreft detailhandelsbestemmingen 'nog van deze tijd zijn'. Detailhandel Nederland roept gemeenten op een duidelijk onderscheid te maken tussen pure webwinkels en 'gewone' detailhandel. Wanneer de consument bij een webwinkel ook producten kan uitkiezen, dan betreft het een 'gewone' winkel. Daar moeten dezelfde regels voor gelden als voor andere winkels en moet de locatie een detailhandelsbestemming hebben in het bestemmingsplan. Als bestemmingsplannen worden opgerekt en 'gewone' detailhandel mogelijk is op bijvoorbeeld woonboulevards en bedrijfsterreinen, heeft dat verregaande gevolgen voor de ruimtelijke ordening in de gemeente en de bestaande detailhandel in de winkelcentra en centrumgebieden.

Verlaag lokale lasten

Ontzie winkeliers. Juist omdat het een economisch moeilijke tijd is, ook voor de winkeliers, werkt het averechts om extra lokale lasten in te stellen of deze te laten stijgen. De lokale lasten lopen flink op. Het gaat om bijvoorbeeld precario- en onroerendezaakbelasting. Uiteindelijk is dat voor veel winkeliers niet meer te dragen. Een verlies van banen, meer leegstand, verloedering en toenemende criminaliteit in uw gemeente kan het gevolg zijn. Detailhandel Nederland pleit ervoor dat de lokale belastingen voor winkeliers worden verlaagd of ten minste niet worden verhoogd.

Een Bedrijven Investeringszone is een optie. Wanneer de noodzaak van een gerichte, tijdelijke en collectief gefinancierde ontwikkeling van een winkelgebied evident is, meestal via een ondernemersfonds, is Detailhandel Nederland voorstander van een Bedrijven Investerings Zone (BIZ). Detailhandel Nederland is principieel tegenstander van de reclamebelasting vanwege het ondemocratische karakter. De BIZ was een experimentenwet, die inmiddels is verlopen. Detailhandel Nederland pleit ervoor dat nu de BIZ tijdelijk niet mag worden ingevoerd, een ondernemersfonds alleen kan worden gefinancierd, wanneer strikt de regels van de BIZ worden gevolgd. Alleen bij een echte meerderheid onder alle belastingplichtigen zou een heffing voor collectieve activiteiten ingevoerd mogen worden:

- De respons bij de draagvlakmeting moet minimaal 50 procent zijn.
- Minimaal tweederde van de respondenten moet voor instelling van de BIZ zijn en de voorstemmers moeten meer WOZ-waarde vertegenwoordigen dan de tegenstemmers.

Voorkom te allen tijde dubbele heffingen van bijvoorbeeld BIZ, reclamebelasting en/of OZB-opslag. Wanneer het geld in het ondernemersfonds aan iets anders wordt uitgegeven dan aan winkelierszaken, behoort het fonds direct te worden opgeheven.

Verlaag in probleemwijken de onroerendezaakbelasting. Ondernemerschap moet gestimuleerd worden. Daarom pleit Detailhandel Nederland ervoor dat gemeenten de onroerendezaakbelasting (OZB) in probleemwijken verlagen. Sinds 2006 is dit in het kader van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek, ook wel de 'Rotterdam-wet' genoemd, mogelijk. Het is Detailhandel Nederland opgevallen dat niet één gemeente hiervoor kiest. Dit is een gemiste kans, want zo'n belastingverlaging betekent een verlichting van duizenden euro's voor een gemiddelde winkelier, meer bedrijvigheid en groei van werkgelegenheid.

Kies voor bereikbare winkels

De manier waarop consumenten winkelen verandert. On- en offline winkelen loopt steeds meer door elkaar heen. Het is dan ook heel belangrijk dat winkelen op de 'traditionele' manier zo toegankelijk en prettig mogelijk is. Parkeren is daarbij essentieel. Parkeergarages bepalen de eerste én de laatste indruk, en zijn daarmee het visitekaartje van de winkeliers. Ook de bevoorrading van winkels en een goede bereikbaarheid voor consumenten zijn van belang.

Kies voor betaalbare parkeervoorzieningen rond winkelcentra. Parkeertarieven kunnen niet eindeloos verhoogd worden. Als de parkeertarieven (te) hoog zijn, blijft een deel van de bezoekers weg. Het aantal bezoekers loopt in sommige steden nu al terug. De marges in de detailhandel zijn dun, dus een paar procent meer of minder klanten kan het verschil zijn tussen wel of niet winst maken. Dat is voor zowel winkeliers als voor de gemeente een onwenselijke situatie. Detailhandel Nederland pleit daarom voor eerlijke en duidelijke parkeertarieven: betalen per minuut en redelijke

tarieven. De opbrengst van het parkeergeld moet door gemeenten bovendien worden geïnvesteerd in de bereikbaarheid van de binnensteden en winkelgebieden. Denk ook aan alternatieven als blauwe zones.

Betrek winkeliers bij eventuele wegwerkzaamheden. Opeengebroken straten en andere werkzaamheden zijn soms noodzakelijk. Op zijn tijd is vernieuwing van het aanzicht van een winkelgebied goed. Ook voor de winkeliers is het belangrijk dat de winkelstraat of winkelgebied op langere termijn goed bereikbaar blijft. Dergelijke werkzaamheden kunnen er echter toe leiden dat een winkel tijdelijk niet, of niet goed, bereikbaar is voor de consument. Bovendien winkelen mensen niet graag in een gebied waar wordt gerenoveerd. Dit heeft omzet- en winstverlies tot gevolg voor de winkelier. Meer dan onder het 'ondernemersrisico' valt. Uiteindelijk kan dit zelfs leiden tot het sluiten van de winkel. Problemen ontstaan wanneer winkeliers niet op de hoogte zijn van aanstaande werkzaamheden en wanneer de werkzaamheden veel langer duren dan voorzien. Om dergelijke problemen te voorkomen, is het van belang dat winkeliers geïnformeerd zijn en betrokken worden bij het plannen van de werkzaamheden. December is bijvoorbeeld voor de detailhandel de belangrijkste maand in het jaar. Plan dus in die maand geen werkzaamheden. Daarbij kunnen gemeenten er voor zorgen dat de verschillende werkzaamheden zoveel mogelijk tegelijkertijd plaatsvinden. Zo kan de overlast worden geminimaliseerd en weten winkeliers waar ze aan toe zijn.

Organiseer de nadeelcompensatie. Wanneer de werkzaamheden veel langer duren dan gepland, moet een winkelier schadevergoeding kunnen krijgen, de zogenaamde nadeelcompensatie. Winkeliers en gemeente zijn er bij gebaat om hier van tevoren duidelijkheid over te hebben, zodat achteraf geen problemen ontstaan. Ook worden hiermee van tevoren eventuele zorgen van winkeliers weggenomen. De eventuele compensatie moet gelden voor alle getroffen winkeliers in het gebied, zowel voor zelfstandige winkeliers als voor filiaalbedrijven. De compensatie zou niet noodzakelijkerwijze toegekend moeten worden voor omzetverlies maar ook voor winstderving.

Wees flexibel met bevoorrading en stem af. Winkels moeten regelmatig worden bevoorradt door vrachtwagens en bestelbussen. Gemeenten stellen voorwaarden aan de tijdstippen en de voertuigen zelf. Wanneer deze voorwaarden niet goed worden afgestemd, kunnen de verschillen tussen gemeenten erg groot zijn. Dat maakt de bevoorrading onnodig inefficiënt. Voorkomen moet worden dat overbodige en verschillende regels worden ingesteld.

Winkeltijdenwet zonder toerismebeoordeling

Bepaal samen met winkeliers of, en zo ja hoeveel, koopzondagen er in een gemeente zijn. De gemeente is de bestuurslaag die het dichtst op de bevolking zit en dus het beste in staat is de verschillende lokale belangen af te wegen. Wanneer een gemeente besluit koopzondagen toe te staan, moet rechtsongelijkheid zoveel mogelijk worden voorkomen.

Veilige winkelstraten voor ondernemers en consumenten

Een veilig winkelklimaat leidt tot minder schade in de samenleving, minder verpaupering, sterkere sociale samenhang, meer ondernemerschap, minder langdurig ziekteverzuim en een betere werkgelegenheid. Helaas is veiligheid voor veel winkeliers niet vanzelfsprekend. Onze ondernemers en hun medewerkers worden geconfronteerd met brute overvallen, diefstallen en meer. De financiële schade als gevolg van criminaliteit is opgelopen tot 1,4 miljard euro per jaar. Het leed dat veroorzaakt wordt door geweld is niet in cijfers uit te drukken. Detailhandel Nederland roept daarom op om samen met winkeliers ervoor te zorgen dat de winkelcriminaliteit daalt en de verantwoordelijken hun straf niet ontlopen, in het belang van de ondernemers, medewerkers en klanten.

Stimuleer contact tussen politie en detailhandel. Contact met politie is heel belangrijk. Niet alleen achteraf, wanneer een misdrijf is gepleegd in de winkel, maar ook doorlopend. Winkeliers stellen het enorm op prijs als de politieagent regelmatig de winkel binnenloopt om te informeren naar eventuele problemen. De wijkagent speelt daarbij een centrale rol. Maar de wijkagent is niet altijd beschikbaar. Uit onderzoek van Andersson Elffers Felix (2010) blijkt dat de wijkagent 65 procent van zijn tijd besteedt aan wijkgerelateerd werken. Dat is ver beneden de beoogde 80 procent. Detailhandel Nederland pleit ervoor dat gemeenten regie voeren en aansturen op een adequate beschikbaarheid van politie in winkelcentra. Denk daarbij aan snelle aanrijtijden, contact met wijkagenten en het organiseren van extra toezicht op risicomomenten.

Maak camerabewaking mogelijk. Toezicht door camerabewaking rondom winkels heeft toegevoegde waarde. De camera's schrikken potentiële dieven af. Ook kunnen aan de hand van opnames incidenten worden teruggekeken, zodat de beelden als bewijsmateriaal kunnen dienen. Het is toegestaan om met camera's toezicht te houden op de directe omgeving van de winkel. Consumenten hebben daar ook geen bezwaar tegen. Uit onderzoek van TNS NIPO in opdracht van Detailhandel Nederland blijkt dat 94 procent van de consumenten dit een goede zaak vindt. Als de omgeving

van winkels daadwerkelijk door middel van camerabewaking beveiligd zou worden, zou bijna tweederde van de consumenten zich zelfs (veel) veiliger voelen. Cameratoezicht kan door de gemeente zelf gedaan worden. Detailhandel Nederland pleit ervoor dat zoveel mogelijk te doen en er flexibel mee om te gaan. Niet de privacy van de dief moet beschermd worden, maar lijf en goed van de winkelier, medewerker en consument.

Werk mee aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Het KVO is een structureel samenwerkingsverband tussen ondernemers, gemeente, politie en brandweer. Deze instanties werken samen op verschillende vlakken. Denk aan het tegengaan van vandalisme, maar ook het ophalen van afval en aanrijtijden bij winkelcriminaliteit. Circa 400 winkelgebieden werken met het keurmerk. Het KVO wordt gefinancierd door de rijksoverheid. Maar juist het contact en de steun op lokaal niveau is belangrijk.

Gemeenten maken het verschil in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit.

Een groot deel van de winkelcriminaliteit heeft een georganiseerd en professioneel karakter. Het gaat daarbij om zowel Nederlandse als niet-Nederlandse groepen, bevestigt het KLPD in 'Bedrijfscriminaliteit 2012'. Zij maken zich schuldig aan grootschalige winkeldiefstallen, inbraken en ramkraken. Gemeenten kunnen veel doen in de strijd tegen bendes. Wellicht heeft de gemeente op dit moment geen probleem met georganiseerde winkelcriminaliteit of bedelarij, maar dat kan zomaar wel het geval zijn. En dan duurt het nog lang voordat de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) of het beleid is aangepast. Detailhandel Nederland raadt gemeenten daarom aan altijd de volgende maatregelen te nemen:

- Verbied bedelarij via de APV. Dit kan helpen om bijvoorbeeld zakkenrollers of handlangers van bendes aan te pakken. Ook is de laatste jaren het aantal bedelaars sterk in opmars. Bedelaars hoeven niet direct overlast te veroorzaken voor de winkel zelf, maar bijvoorbeeld wel wanneer zij bezoekers van het winkelcentrum aanklampen. Sommige bedelaars (en straatmuzikanten) blijken tot een groep zakkenrollers te behoren.
- Verbied geprepareerde voorwerpen via de APV. Georganiseerde winkeldieven en andere veelplegers gebruiken geprepareerde voorwerpen om diefstallen te kunnen plegen. Doorgaans betreft het bewerkte tassen en jassen. Hiermee worden beveiligde artikelen op grote schaal gestolen zonder dat het alarm afgaat bij het verlaten van het winkelpand.
- Wees flexibel wanneer winkeliers bouwkundige aanpassingen willen doorvoeren die beogen de veiligheid van de winkel te vergroten. Laat welstandscommissies coulant omgaan met plannen van een winkelier die een rolluik of antiramkraakpalen wil plaatsen.

Houd toezicht op tweedehandsverkoop en goudkopers. De winkeliers lijden niet alleen directe schade door diefstallen, maar lopen ook omzet mis als gevolg van de criminele schaduw economie rondom helers. Helers confronteren winkeliers met illegale en oneerlijke concurrentie. De artikelen die worden gestolen uit winkels, worden lang niet alleen geheeld door drugsverslaafden, maar ook door doorgewinterde criminelen en georganiseerde bendes. Deze criminelen helen zelden nog in dat louche café. Zij maken massaal gebruik van zwarte markten en andere plaatsen waar tweedehands spullen worden verhandeld. Het afdwingen van opkoopregisters en het controleren op zwarte markten en andere plaatsen waar zogenoemde niet-reguliere handel plaatsvindt, is cruciaal. Belangrijk is ook dat handhavend wordt opgetreden tegen helingpraktijken.

Steun de overvallen aanpak. Kies waar nodig voor preventief fouilleren. Bij een winkeloverval maken overvallers doorgaans weinig buit, maar de gevolgen voor de winkelier en zijn medewerkers zijn nauwelijks voor te stellen. De uitwerking is zo groot dat veel mensen een tijd niet kunnen werken. Een overval laat vaak diepe littekens achter bij betrokkenen. Treed daarom altijd handelend op tegen deze geweldplegers.

Investeer in de sociale factor. Handhaven, vergroten van de pakkans en doeltreffend straffen zijn cruciaal voor een succesvolle aanpak van winkelcriminaliteit. Maar dat alleen is ontoereikend. Detailhandel Nederland vindt dat blijvend geïnvesteerd moet worden in zaken die aantoonbaar de sociale samenhang stimuleren, zoals goed onderwijs en een goed functionerende jeugdzorg. Ook jeugdwerk is van belang om problemen met hangjongeren zoveel mogelijk te voorkomen. Anders riskeren gemeenten een flinke stijging van de winkelcriminaliteit.

